

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Din Eğitimi: Prof. Dr. Beyza Bilgin Özel Sayısı

Cilt: 23, Sayı: 58

ISSN: 1301-966-X

Tübitak/Ulakbim, TR Dizin tarafından dizinlenmekte olan
Dini Araştırmalar Dergisi, 31.10.2017 tarihinden itibaren
INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL, ERIH PLUS,
PHILPAPERS: Bibliography of Philosophy,
BROWZINE Academic Journal Collections,
CROSSREF, İSAM Articles on Theology Database ile 11.11.2018
tarihinden itibaren ATLA Religion Uluslararası
indeksleri tarafından da dizinlenmektedir.

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Din Eğitimi: Prof. Dr. Beyza Bilgin Özel Sayısı
Cilt: 23, Sayı: 58

Yayın Türü

Yaygın ve Süreli

Dizgi

Leyla TAŞKESEN

Baskı

Uzun Dijital Matbaacılık
Zübeyde Hanım Mah. İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48
06070 İskitler / ANKARA
Tel: (0312) 341 36 67

Basım Tarihi

Kasım 2020
ANKARA

Yönetim Yeri

Cihan Sk. No: 37/1 Sıhhiye/ANKARA

Yazışma Adresi

Dr. Fatma Çapcıoğlu
A.Ü. İlahiyat Fakültesi
Bahçelievler/ Ankara

İrtibat Telefonu

Dr. Mehmet Masatoğlu 0505 250 96 88
diniarastirmalar98@gmail.com
web: www.diniarastirmalar.com.tr
dergipark.gov.tr/da

Posta Çeki Hesabı

Şahin Kızılabdullah adına 5791754
Bahçelievler/ANKARA

DİNİ ARAŞTIRMALAR

Hakemli Bilimsel Dergi
Altı ayda bir çıkar.

İmtiyaz Sahibi

Motif Yayıncılık Rek. Paz. ve Tic. Ltd. Şti. adına
Oğuzhan KUZUCU

Editör

Prof. Dr. Recai DOĞAN

Özel Sayı Editörü

Prof. Dr. Cemal TOSUN

Editörler Kurulu

Prof. Dr. Ahmet Nedim SERİNSU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Tefsir ABD, Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Ahmet Hikmet EROĞLU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Dinler Tarihi ABD, Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, Ankara, Türkiye, Prof. Dr. Kamil ÇAKIN/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Hadis ABD, Ankara, Türkiye
Prof. Dr. Ş. Şule ERÇETİN/Hacettepe Üniv., Eğitim Fak., Eğitim Yönetimi ABD, Ankara, Türkiye
Prof. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Sosyolojisi ABD, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Yıldız KIZILABDULLAH/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Eğitimi ABD, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Halide ASLAN/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, Ankara, Türkiye,
Doç. Dr. Tuğrul YÜRÜK/Çukurova Üniv., İlahiyat Fak., Din Eğitimi ABD, Adana Türkiye
Doç. Dr. Rabiye ÇETİN/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Kalam ABD, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Cemil KUTLUTÜRK/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Dinler Tarihi ABD, Ankara, Türkiye
Doç. Dr. Ali ÇETİN/Kırıkkale Üniv. İslami İlimler Fak. Mantık Bilim Dalı, Kırıkkale, Türkiye, Dr. Carrie York AL-KARAM/University of Iowa, Department of International Studies, Department of Religious Studies, Iowa, US, Dr. Öğr. Üyesi Hüsamettin KARATAŞ/Fırat Üniv., İlahiyat Fak., Dinler Tarihi ABD, Elazığ, Türkiye, Dr. Öğr. Üyesi Şahin KIZILABDULLAH/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Dinler Tarihi ABD, Ankara, Türkiye, Dr. Öğr. Üyesi Fatma KENEVİR/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Sosyolojisi ABD, Ankara, Türkiye, Öğr. Gör. Dr. Fatma ÇAPCIOĞLU/Ankara Üniv., İlahiyat Fak., Din Eğitimi ABD, Ankara, Türkiye, Dr. Emre ÜRER/Ankara Üniv., Tıp Fak., Çocuk Ergen Psikiyatrisi ABD, Ankara, Türkiye, Öğr. Gör. Adem ÇETİN, Ankara Üniv. İlahiyat Fak. Türk İslam Sanatları Tarihi ABD, Ar. Gör. Vahdetin ŞİMŞEK/Kırıkkale Üniv., İslami İlimler Fak., Din Eğitimi, Kırıkkale, Türkiye, Ar. Gör. Mehmet Enis SERİNSU, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Bilimleri ABD, Ankara, Türkiye

Yazı İşleri Müdürü

Kaya KUZUCU

Danışmanlar Kurulu

Prof. Dr. Abdurrahman Küçük (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Ahmet İnam (ODTÜ), Prof. Dr. Ali İsra Güngör (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Ali Rafet Özkan (Kastamonu Üniv.), Prof. Dr. Asım Yapıcı (ASB Üniv.), Prof. Dr. Baki Adam (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Durmuş Arık (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Harun Güngör (Erciyes Üniv.), Prof. Dr. Hilmi Demir (Hitit Üniv.), Prof. Dr. Hüsnü Ezber Bodur (Sütçü İmam Üniv.), Prof. Dr. Kamil Çakın (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Kazım Sarıkavak (Hacı Bayram Veli Üniv.), Prof. Dr. Kemal Polat (Amasya Üniv.), Prof. Dr. Mehmet Katar (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Mehmet Özdemir (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Mustafa Erdem (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Niyazi Akyüz (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Niyazi Usta (19 Mayıs Üniv.), Prof. Dr. Ömer Faruk Harman (İbn Haldun Üniv.), Prof. Dr. Ramazan Buyrukçu (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Ramazan Uçar (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Sönmez Kutlu (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Talat Sakallı (Süleyman Demirel Üniv.), Prof. Dr. Yunus Apaydın (Erciyes Üniv.), Prof. Dr. İbrahim Maraş (Ankara Üniv.), Prof. Dr. Yahya Michot (Hartford Seminary Üniv.), Prof. Dr. Hans-Georg Babke (Hildesheim Üniv.), Prof. Dr. Ebrahim Moosa (Notre Dome Üniv.), Prof. Dr. Martin Thurner (Ludwig Maximilian Üniv.), Prof. Dr. M. Nazif Mohib Shahrani (Indiana Üniv.), Prof. Dr. John Hare (Yale Üniv.), Prof. Dr. John Valk (New Brunswick Üniv.), Prof. Dr. Jules Janssens (Leuven Catholic Üniv.), Prof. Dr. Frank Grifell (Yale Üniv.), Prof. Dr. Erdal Toprakçıyan (Tübingen Üniv.), Doç. Dr. Zuhdija Hasanović (Sarıjevu Üniv.), Doç. Dr. Yusuf Gökalg (Çukurova Üniv.), Doç. Dr. Cengiz Çuhadar (Kastamonu Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Hakan Coşar (Kastamonu Üniv.), Doç. Dr. İbrahim Kaplan (Katip Çelebi Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Murat Gökalg (Fırat Üniv.), Dr. Öğr. Üyesi Önder Bilgin (Akdeniz Üniv.)

Editör'den...

Kıymetli Okuyucular

Dini Araştırmalar Dergisi olarak “Din Eğitimi: Prof. Dr. Beyza Bilgin Özel Sayısı” ile sizlerle buluşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Prof. Dr. Beyza Bilgin Türkiye’de din eğitimi biliminin öncü ismidir. Din Eğitim Anabilim dalının kurucusu ve ilk profesörü olmasının yanında; bu alanın bilimselleşme sürecine hem akademik çalışmaları hem de yetiştirdiği akademisyenlerle çok büyük katkıları bulunmaktadır. Din eğitimi anabilim dalının kuruluşunun 40. Yılında, Bilgin’in öğrencileri olan akademisyen din eğitimi bilimcileri, hocalarına olan saygılarını bu yıl boyunca yapılan çeşitli etkinliklerle göstermektedirler. Bu etkinliklerden ilki, “Din Eğitiminde Beyza Bilgin- Beyza Bilgin’de Din Eğitim/Prof. Dr. Beyza Bilgin’e Armağan” adı ile yayınlanan armağan kitabın takdimidir. Bir diğer etkinlik, Prof. Dr. Beyza Bilgin’in vermiş olduğu 2019-2020 Bahar akademik yarıyılına lisansüstü açış dersidir. Bu dersi dönemin Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erkan İbiş ve Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İsmail Hakkı Ünal hocalarımız da onurlandırmışlardır. 2020 yılı boyunca bu kapsamda devam eden etkinliklerin sonuncusu ise elinizde bulunan “Din Eğitimi: Prof. Dr. Beyza Bilgin Özel Sayısı”dır.

Özel sayının ilk makalesi, Mualla Selçuk’a aittir. Selçuk, İngilizce kaleme aldığı “Three Priorities for the Future of Islamic Religious Education: Following Beyza Bilgin’s Line of Thoughts in Teachers Professional Learning” başlıklı makalesinde, Türkiye’de Din Eğitimi Bilimi’nin öncü ismi Prof. Dr. Beyza Bilgin’in düşünce dünyasından yola çıkarak öğretmen yetiştirmede geleceğin din eğitimi için üç öncelikli yetkinlik alanı önermektedir. İkinci makale, Bilgin’in yetiştirdiği bir diğer din eğitimi bilimcisi Recai Doğan tarafından “Prof. Dr. Beyza Bilgin ve Din Eğitimine Katkıları” adıyla özel sayımızda yer almaktadır. Doğan makalesini, din eğitimi bilimi alanında oldukça etkili bir isim olan Beyza Bilgin’in çalışma ve çabalarının din eğitimi bilimine ve din eğitiminin boyutlarına olan katkılarının neler olduğu sorusu ekseninde kurgulamaktadır. Fatma Çapcıoğlu ve Yıldız Kızılabdullah “Uygulama Öğretmeni ve Öğrencilerinin Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretmenlik Uygulaması Sürecine Yönelik Görüşleri” adlı makalelerinde, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretmenlik Uygulaması sürecine dair 2018-2019 eğitim öğretim yılında yapmış oldukları nitel araştırmanın verilerini paylaşmaktadırlar. Özel Sayının bir diğer yazısı, Bilgin tarafından “din eğitimi bilimcisi olmayan din eğitimcisi” şeklinde nitelendiren bilim insanı Ahmet Nedim Serinsu tarafından kaleme alınmıştır. Hocası Bilgin’e teşekkür ve itfah ettiği “Sadakallahu’l-Azîm” Dedimizde Ne Demek İstiyoruz?”

başlıklı makalesinde Serinsu, Kur'an-sünnet ile inşa olunan anlam küremizde "Sadakallahu'l-Azîm" ibaresini nasıl anlamlandırmalıyız? sorusuna cevap aramaktadır. Özel sayının bir diğer alan çalışması Serkan Türkmen ve Nazım Bayrakdar'a aittir. "Öğretici Görüşlerine Göre 4-6 Yaş Kur'an Kursu Binalarının Fiziki İmkânlar Açısından Eğitime Elverişlilik Durumu (Gaziantep İli Örneği)" adlı makalelerinde Türkmen ve Bayrakdar, Gaziantep ilinde yapmış oldukları anket verileri çerçevesinde 4-6 yaş Kur'an kursu binalarının sahip olduğu fiziki imkânların eğitime elverişlilik durumunu belirlemekte ve bu konudaki çeşitli eksikliklere dikkat çekmektedirler. Özel Sayının bir diğer makalesi olan "Türkiye'de Okul Öncesi Din Eğitiminin Temel Taşı: Prof. Dr. Beyza Bilgin" başlıklı makalenin yazarı Mustafa Önder'dir. Önder makalesinde, hocası Bilgin'in kitap, makale ve tebliğlerinden hareketle okul öncesi dönem çocuklarının din eğitiminde Bilgin'in ortaya koyduğu pedagojik temelleri ortaya koymayı amaçlamaktadır. Okul öncesi döneme dair bir diğer makale ise Mehmet Enis Serinsu ve Recai Doğan tarafından hazırlanmıştır. Serinsu ve Doğan "Sosyal Öğrenme Kuramı Çerçevesinde 2-6 Yaş Dönemi Çocuklar İçin Ailede Değer Eğitimi İlkeleri" adlı çalışmalarında, 2-6 yaş arası çocuğa sahip olan anne babaların, çocuklarına verecekleri değer eğitimi sürecinde dikkat etmesi gereken ilkeleri Sosyal Öğrenme Kuramı çerçevesinde tespit etmeyi amaçlamaktadırlar. Özel Sayının son yazısı Ömer Faruk Kırmıt'ın kendi doktora tezi çerçevesinde kaleme aldığı "Lise Tarih Ders Kitaplarında İslamiyet Öncesi Araplar Hakkındaki Konu Anlatımı (1923-1960)" adlı makaledir. Kırmıt bu çalışmasında 1923-1960 arasında yazılmış lise tarih ders kitaplarında İslam Öncesi Araplar konusunu tespit, tahlil ve tenkit ederek sunmaktadır. Özel Sayımızda araştırma makaleleri haricinde iki de kitap tanıtımı bulunmaktadır. Bu tanıtımlardan ilkinde Yıldız Kızılabdullah, Ekim 2020 tarihinde basılan "Teaching Islam Within a Diverse Society (Taaruf)" adlı kitabı tanıtılmaktadır. Vahdetin Şimşek ise Ocak 2020 tarihinde basılan "Prof. Dr. Beyza Bilgin'e Armağan" kitabını siz kıymetli okuyucularımıza tanıtılmaktadır.

Dini Araştırmalar Dergisi olarak, özel sayımıza Prof. Dr. Beyza Bilgin hocamıza olan şükranlarını sunmak amacıyla bilimsel makaleleriyle katkı sunan yazarlara ayrı ayrı teşekkür ederiz. Öğrencileri olarak çok kıymetli hocamız Prof. Dr. Beyza Bilgin'e, bir kez daha en derin şükranlarımızı ve hürmetlerimizi sunarız. İyi ki varsınız; iyi ki hocamız oldunuz; şükür ki öğrenciniz olmak nasip oldu... Sevgi ve akıl ekseninde açtığınız din eğitimi bilimi yolu daima açık ve bereketli olması duasıyla...

Prof. Dr. Cemal TOSUN

Özel Sayı Editörü

İÇİNDEKİLER

9 • Mualla SELÇUK

THREE PRIORITIES FOR THE FUTURE OF ISLAMIC RELIGIOUS EDUCATION:
FOLLOWING BEYZA BILGIN'S LINE OF THOUGHTS IN TEACHERS
PROFESSIONAL LEARNING

*İslam Din Eğitiminin Geleceği İçin Üç Öncelikli Alan: Öğretmenlerin Mesleki
Öğrenmelerinde Beyza Bilgin'in Düşünce Çizgisini İzlemek*

27 • Recai DOĞAN

PROF. DR. BEYZA BİLGİN VE DİN EĞİTİMİNE KATKILARI
Prof. Dr. Beyza Bilgin and her Contributions to Religious Education

51 • Fatma ÇAPCIOĞLU - Yıldız KIZILABDULLAH

UYGULAMA ÖĞRETMENİ VE ÖĞRENCİLERİNİN ANKARA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI SÜRECİNE YÖNELİK
GÖRÜŞLERİ

*Opinions of Practice Teachers and Students on the Teaching Practice Process of
Ankara University Divinity Faculty*

79 • Ahmet Nedim SERİNSU

“SADAKALLAHU’L-AZİM” DEDİĞİMİZDE NE DEMEK İSTİYORUZ?
What Do We Mean by Saying “Sadaqallahu’l-‘Azim”?

101 • Serkan TÜRKMEN - Nazım BAYRAKDAR

ÖĞRETİCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE 4-6 YAŞ GRUBU KUR’AN KURSU BİNALARININ
FİZİKİ İMKÂNLAR AÇISINDAN EĞİTİME ELVERİŞLİLİK DURUMU

(GAZİANTEP ÖRNEĞİ)

*According to the Instructors Opinions the Education Convenience in Terms of Physical
Possibilities of the Quran Course Buildings of the 4-6 Age Period*

(The Sample of Gaziantep)

127 • Mustafa ÖNDER

TÜRKİYE’DE OKUL ÖNCESİ DİN EĞİTİMİNİN TEMEL TAŞI:
PROF. DR. BEYZA BİLGİN

Cornerstone of Pre-School Religious Education in Turkey: Prof. Dr. Beyza Bilgin

151 • Mehmet Enis SERİNSU - Recai DOĞAN

SOSYAL ÖĞRENME KURAMI ÇERÇEVESİNDE 2-6 YAŞ DÖNEMİ ÇOCUKLAR İÇİN
AİLEDE DEĞER EĞİTİMİ İLKELERİ

*Principles of Value Education in the Family for Children 2-6 age period within the framework
of the Social Learning Theory*

171 • Ömer Faruk KIRMIT

LİSE TARİH DERS KİTAPLARINDA İSLAMİYET ÖNCESİ ARAPLAR HAKKINDAKİ
KONU ANLATIMI (1923-1960)

Lecturing of the Pre-Islamic Arabs in History Course Books of High School (1923-1960)

193 • Yıldız KIZILABDULLAH

KİTAP TANITIMI

Teaching Islam within a Diverse Society (Taaruf)

197 • Vahdeddin ŞİMŞEK

KİTAP TANITIMI

Prof. Dr. Beyza Bilgin'e Armağan

Beyza Bilgin'de Din Eğitimi, Din Eğitiminde Beyza Bilgin